

Tribunal Superior de Justicia de Cataluña, Sala de lo Social, Sentencia 2216/2014 de 24 Mar. 2014, Rec. 5349/2013

Ponente: Falguera Baró, Miquel Àngel

Ponente: Falguera Baró, Miquel Àngel.

LA LEY 40595/2014

ECLI: *ES:TSJCAT:2014:2108*

DERECHOS FUNDAMENTALES Y LIBERTADES PÚBLICAS. Derecho a la tutela jurisdiccional. Supuestos concretos en los distintos ámbitos jurisdiccionales. Jurisdicción Laboral.

TRIBUNAL SUPERIOR DE JUSTÍCIA

CATALUNYA

SALA SOCIAL

EL

IL·LM. SR. MIGUEL ÀNGEL SÁNCHEZ BURRIEL

IL·LM. SR. DANIEL BARTOMEUS PLANA

IL·LM. SR. MIGUEL ANGEL FALGUERA BARÓ

Barcelona, 24 de març de 2014

La Sala Social del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, formada pels magistrats esmentats més amunt,

EN NOM DEL REI

ha dictat la següent

SENTÈNCIA NÚM. 2216/2014

En el recurs de suplicació interposat per Institut Nacional de la Seguretat Social, Departament d'Empresa i Ocupació de la Generalitat de Catalunya i Plácido a la sentència del Jutjat Social 33 Barcelona de data 16 d'abril de 2013 dictada en el procediment núm. 923/2011 i procediment acumulat 346/2012 del Juzgado 12 de Barcelona, en el qual s'ha recorregut contra la part Nova Auto Italia, S.A. i Tesorería General de la Seguridad Social, ha actuat com a ponent Il·lm. Sr. MIGUEL ANGEL FALGUERA BARÓ.

ANTECEDENTS DE FET

Primer. En data va arribar al Jutjat Social esmentat una demanda sobre accident de treball, la qual l'actor al·lega els fets i fonaments de dret que va considerar procedents i acabava demanant que es dictés una sentència d'acord amb el que es demanava. Admesa la demanda a tràmit i celebrat el judici, es va dictar la sentència en data , que contenia la decisió següent:

"1.- Estimar íntegrament la demanda que ha originat les actuacions núm. 346/12 procedents del JS núm. 12 de Barcelona, promogudes per NOVA AUTO ITALIA, SA contra DEPARTAMENT D'OCUPACIÓ I

EMPRESA DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA, en impugnació de SANCIÓ ADMINISTRATIVA, i revocar -deixant-la sense cap efecte- la sanció proposada a l'acta de la Inspecció núm. NUM000 , confirmada per les posteriors resolucions de dates 12.9.11 i 7.3.12, resolucions que també es declaren revocades.

2.- Estimar íntegrament la demanda interposada per NOVA AUTO ITALIA, SA contra INSTITUTO NACIONAL DE LA SEGURIDAD SOCIAL, TGSS i Plácido , a les actuacions núm. 923/11 d'aquest jutjat, en matèria d'impugnació de recàrrec per manca de mesures de seguretat, i revocar i deixar sense cap efecte les resolucions de dates 17.6.11 i 5.10.11. "

Segon. En aquesta sentència es declaren com a provats els fets següents:

"1.- En data 31.3.11 la Inspecció de Treball de Barcelona proposà acta d'infracció a l'empresa demandant, núm. NUM000 , per manca d'adopció de mesures preventives, en apreciar infracció greu, tipificada a l' art. 12.16.b) LISOS , en grau mínim, en identificar, com a causa de l'accident patit per Plácido (el treballador, en endavant) per caiguda en el lloc de treball) en data el 24.11.08. La normativa identificada com a incomplerta són arts. 3 i 8, i l'annex IV, apartats 1,2 i 3 del RD 486/97 , relatiu a disposicions mínimes de seguretat i salut en els llocs de treball, en relació a l' art. 14 de la LPRL La sanció proposada fou de 2.046 euros. (folis 202-204, que es donen per íntegrament reproduïts).

2.- Formulades al·legacions per la demandant (folis 206-207, que es donen per íntegrament reproduïts), per resolució del Departament d'Empresa i Ocupació de 12.9.11 es confirmà i imposà l'esmentada sanció.

3.- Interposat recurs d'alçada (folis 215-216, que es donen per íntegrament reproduïts), ha estat desestimat per resolució de la Direcció General de RRL del Departament d'Empresa i Ocupació de 7.3.12 (folis 217-219, que es donen per íntegrament reproduïts).

4.- En la mateixa data de 31.3.11 i en base a la mateixa acta d'infracció, la Inspecció de Treball proposà també la declaració de recàrrec de prestacions en un 30% (folis 41-46, 403-416, que es donen per íntegrament reproduïts).

5.- Per resolució del INSS de 17.6.11 es declarà l'existència de responsabilitat empresarial de l'empresa demandant per manca de mesures de seguretat e higiene a l'accident patit pel treballador en l'accident patit el 24.11.08, i la procedència d'un increment del 30%, al seu càrrec, en les prestacions de seguretat social del esmentat treballador. Aquesta resolució es remet a l'informe de la Inspecció del Treball de data 22.11.11 i a l'acta corresponent en quan a l'omissió de mesures de seguretat que la fonamenten (folis 401-402, que es donen per íntegrament reproduïts).

6.- El treballador accidentat treballava com a oficial 1ª planxista a l'empresa demandant. El dia de l'accident, acabada ja la jornada de treball, passades ja les 19 h., i quan sortia del vestuari, enlloc d'adreçar-se al passadís de sortida com feia habitualment, suficientment il·luminat, recordà que s'havia deixat la seva cartera al lloc de treball, a la zona de taller, i en intentar retornar-hi, com sigui que ja se n'havien apagat les llums generals (només eren enceses les d'emergència, amb escassa il·luminació) s'entrebançà amb un elevador de vehicles i caigué al terra, produïnt-se les lesions que - posteriorment- determinarien el reconeixement de la situació d'incapacitat total (fotografies que consten a l'informe pericial, doc. 10 de la demandant).

7.- En aquella època, novembre del 2008, a la zona de la nau destinada a planxisteria a la que treballava el demandant s'apagaven els llums a partir de les 19 h., acabat el torn de treball, que quedava només mínimament il·luminat per les llums d'emergència. Els treballadors de taller, per tant, deixaven els seu lloc de treball abans que això passés i s'adreçaven el vestuari, des on sortien per un passadís que sí estava prou il·luminat per la mateixa llum de vestuari, la zona administrativa del final del passadís i les llums d'emergència. Al fons d'aquest passadís hi havia els commutadors que

activaven les llums de la zona de taller. Posteriorment a l'accident del treballador codemandat, s'acordà deixar oberta una línia fluorescentes també a la zona de taller

8.- L'informe de l'accident, elaborat pel servei de prevenció extern de l'empresa demandant (Previcat) el dia 27.11.08, descriu l'accident conforme "el trabajador una vez terminada su jornada laboral y habiéndose ya cambiado de ropa por la de calle, se dió cuenta que se había olvidado algo en su uesto de trabajo y al regresar del mismo tropezó con la base de un elevador junto a la puerta del vestuario", i identificà com a "motivo de la caída la falta de iluminación del recorrido, aunque las luces del vestuario cercanas estaban encendidas junto con las de emergencia". Com a mesura correctora proposà "encender las luces para circular por dentro de la empresa" i, com a mesures aplicades, "se dejarán dos líneas fluorescentes abiertas en la zona de plancha" (folis 434-435, que es donen per íntegrament reproduïts).

9.- L'informe i acta de la Inspecció de Treball ja referits (i que s'ha donat per íntegrament reproduït), fou emès en data 21.1.11, dos anys més tard de produït l'accident, a rel d'una denúncia del treballador interposada un cop declarat en situació d'incapacitat total per resolució de 2..6.10, per omalgia dreta, amb limitació de la mobilitat de l'espatlla dreta i pèrdua de força a l'extremitat superior dreta (folis 202-205, 430-431). L'Inspecció de treball conclou que "no había suficiente iluminación con la luz del vestuario ni con las luces de emergencia sino que al tratarse de una vía de circulación de uso habitual, debería haber existido el nivel mínimo de iluminación marcado en la tabla anterior, hasta que los trabajadores hubiesen evacuado el lugar de trabajo, muestra de ello es que la empresa con fecha posterior al accidente procedió a dejar abiertos dos líneas de fluorescentes en la sección de plancha".

10.- A l'avaluació de riscos de l'empresa demandant de data 2.6.09, elaborat per Previcat SL, constaven previstos com a riscos de caiguda la falta d'ordre i neteja, així com treballar amb poca il·luminació (folis 331-341, que es donen per íntegrament reproduïts). El treballador havia rebut formació preventiva sobre els riscos específics del seu lloc de treball (foli 44-342)"

Tercer. Contra aquesta sentència l'INSS, Plácido i el Departament d'empresa i Ocupació de la Generalitat de Catalunya van interposar un recurs de suplicació, que van formalitzar dins del termini. Es va donar trasllat i els tres recursos van ser impugnats per Nova Auto Italia S.A. Es van elevar les actuacions a aquest Tribunal i es va formar aquest rotlle.

FONAMENTS DE DRET

PRIMER. - Contra la **sentència del primer grau jurisdiccional que ha estimat les demandes acumulades d'ofici per l'empresa contra el recàrrec i la sanció administrativa per falta de mesures de seguretat**, s'alcen ara en suplicació l'entitat gestora, l'Administració laboral i el propi treballador accidentat. La primera basa les seves argumentacions únicament en aspectes processals -l'acumulació indeguda d'accions-, mentre que els altres dos recursos entren també en aspectes fàctics i jurídics-substantius.

Per obvis motius analitzarem en primer lloc els denunciats errors "*in procedendo*" (en relació a la dita acumulació), atès que si estiméssim aquest motiu escauria la declaració de nul·litat d'actuacions des del moment en que s'acordà l'acumulació, amb efectes devolutius. Lògica que determinaria deixar imprejutjats els motius de fons i la revisió fàctica. .

SEGON.- D'aquesta forma, per la via de l'apartat a) de l' art. 193 LRJS articula l'INSS dons motius en relació a la referida acumulació. En el primer es denuncia la infracció de la DF 7a LRJS en relació a la DT 1a del mateix cos legal i l' article 5 TRLPL, en relació als article 30 i 3 d'aquesta darrera norma. La tesi del recurs succintament narrada passa per la consideració que en el present cas -amb independència de la nova regulació en la matèria- no esqueia l'acumulació, atès que la demanda inicial per recàrrec tingué entrada en el jutjat degà el 10 d'octubre de 2011, per tant en uns moments

en els què no estava en vigor la Llei 36/2011.

Certament, com reconeix la pròpia recurrent, la dita qüestió no fou formulada ni en el moment inicial, en el tràmit d'audiència anterior a l'acumulació, ni en el moment del judici. No obstant és obvi que ens trobem davant una qüestió d'ordre públic processal que la Sala podria estimar d'ofici.

En aquest marc caldrà constatat que, efectivament, la demanda de recàrrec s'interposà en la data referida i, per tant, en un moment previ a la vigència de la norma processal. D'aquesta manera, com afirma la recurrent, la LRJS entrà en vigor el dia 11 de desembre de 2011 (DF 7a) i també és cert que conforme la DT 7a de la nova norma processal els processos que s'haguessin iniciat amb anterioritat a la dita data es regiran per la LPL. Ara bé, la dita tesi -certament suggerent- obvia un element del tot rellevant: que la posterior demanda per la sanció administrativa -ex art. 151 LRJS - es regia ja per la LRJS, atès que la resolució final, desestimant el recurs d'alçada es dictà en data 7 de març de 2012, això és: quan la Llei 36/2011 estava ja plenament en vigor.

Doncs bé, és aquesta una consideració que la Sala no pot ometre en la seva anàlisi formal-processal. En efecte, una cosa és que el primer procés es regeixi inicialment per la LPL i una altra que, atès que el segon ho fa ja per la LRJS, no pugui existir acumulació. L'acció que s'acumula és la segona, no la primera. D'aquí que no existeixi cap impediment temporal per procedir a la referida acumulació. Una altra cosa, certament diferent, seria que s'estigués al legant que el canvi processal no abasta únicament a la referida qüestió de l'acumulació, sinó a altres aspectes més substantius de tramitació processal, de forma tal que l'acumulació hagués pogut comportar un tractament de pitjor dret d'aquella primera demanda. Però res d'això és observable en les presents actuacions -ni la Sala observa cap element al respecte en una valoració d'ofici-.

D'aquesta manera, allò que no es pot pretendre és que en el segon procés no regeixin les obligacions legals d'acumulació, en relació a una posterior reclamació a la què s'aplica ja plenament la norma llei de furs processals, atès que la demanda que s'acumula és aquesta segona, no la primera.

D'aquí que el motiu hagi de ser desestimat.

TERCER. - Per la mateixa via anterior denuncia l'INSS la infracció d'allò previst a l'article 30.2 LRJS, per entendre que els dos processos aquí analitzants no són acumulables. El mateix argument, amb similars consideracions, s'observa en el recurs interposat pel Departament d'Empresa i Ocupació de la Generalitat de Catalunya, per bé que aquí s'hi inclou també un esment a l'article 25.4 LRJS .

Abans de donar resposta a la qüestió plantejada volem observar que, de fet, en el present supòsit concorren dues qüestions interrelacionades. La primera, la nova regulació del règim d'acumulacions que observa la LRJS -amb antecedents ja a la Llei 13/2009. La segona, les noves competències d'aquesta Jurisdicció en matèria d'impugnació d'actes administratius en matèria laboral i de Seguretat Social que no tinguin naturalesa prestacional. I a tot plegat escau referir, que al nostre judici, el contingut dels Títol III del Llibre Primer LRJS no deixa de presentar dubtes i problemes hermenèutics de diferent naturalesa.

En aquesta tessitura escau reflexionar, per tant, respecte si la impugnació del recàrrec i el de les sancions administratives derivades del mateix accident són o no acumulables. I caldrà referir que la resposta no és simple, atesa l'evident confusió que provoca l'actual regulació, el què ha donat lloc a un llarg i complex debat a la Sala..

Des d'aquest punt de vista volem observar, d'entrada, que la regulació "tradicional" a la LPL de les acumulacions de processos era certament limitada. D'aquesta manera, els articles 29 i 30 es limitaven a observar la possible acumulació de processos seguits en el mateix o diferent jutjat, respectivament, si existia "identitat d'accions ". I, per la seva banda, l'article 27.3 LPL vigent fins la LRJS (amb l'antecedent de l'article 16 LPL 80); en regular el règim d'acumulació d'accions, interdia la de reclamacions en matèria de Seguretat Social entre sí, llevat que tinguessin la "mateixa causa de

demanar" . Excepció que, per exemple, permetia l'acumulació de l'acció de declaració de contingència/es i/o de grau (per totes, STS UD 06.06.1994, rec. 2016/1993), però, pel contrari -si més no en la doctrina de l'extint TCT- no permetia lògicament discutir dues prestacions diferenciades per diferent motiu: així, es podia acumular la reclamació de viduïtat i orfenesa per traspàs del mateix causant, però no era possible unir a la demanda una pretensió atenyent a la jubilació amb una incapacitat permanent.

El dit panorama fou sensiblement modificat per la ja referida Llei 13/2009. A partir del dit canvi normatiu l'acumulació de processos deixà de ser potestativa, per esdevenir forçosa. I, a més i en línia amb previsions anteriors de la LEC, el requisit material sobre el que es basava l'acumulació s'amplià: ja no es reclamava únicament la identitat d'accions, sinó que també es preveia l'acumulació dels processos interconnectats, això és quan l'objecte concorrent tingué un element de connexió, de tal forma que, de seguir-se per separat, es podrien dictar sentències amb pronunciaments o fonaments contradictoris, incompatible o mútuament excloents.

La LRJS ha vingut a regular aquesta qüestió en una forma certament complexa -i contradictòria-, com ja prèviament hem indicat. Així, començant la nostra anàlisi per l'acumulació d'accions -essent conscients que no és aquest l'objecte del present supòsit- escau observar com l'actual article 26.6 LRJS segueix observant el caràcter no acumulatiu d'accions de prestacions de la Seguretat Social que no tinguin la mateixa causa de demanar (amb l'única referència expressa ara respecte lesions de drets fonamentals o altres llibertats públiques)

Tanmateix, l'article 25.4 estableix que en matèria de reclamacions sobre accidents de treball o malalties professionals es podran acumular les pretensions de rescabament de danys i perjudicis derivats del mateix fet, fins i tot les millores voluntàries, que el treballador perjudicat o els seus causahavents adrecin contra l'empresari o tercer que hagin de respondre del mateix fet causant, incloses les entitats asseguradores, " *llevat que s'hagin d'haver tramitat a través de procediment administratiu separat, supòsit en el qual s'estarà a allò disposat a l'article 30*". Per bé que en el present cas no estem parlant de cap demanda addicional per danys i perjudicis -que sembla que és al que remet el dit precepte- no es pot deixar de desconèixer la "singular" referència al procediment administratiu. Lògicament la dita norma apunta a la impossibilitat d'acumular accions per la via de l' art. 1.101 CC amb actes administratius connexes -que no és el cas aquí analitzat-. A continuació l'apartat cinquè del citat 25 estableix que les demandes derivades del mateix accident de treball o malaltia professional, quan existeixi més d'un jutjat o secció de la mateixa Sala o Tribunal en el moment de la presentació es repartirà al jutjat o secció que conegui o hagués conegut del primer dels processos en relació a les demandes posteriors, sempre que la connexió es posi de manifest a la demanda. Es tracta d'una referència certament singular: l'article 25 s'està referint a l'acumulació d'accions però, això no obstant, l'apartat cinquè regula les normes de repartiment. I, finalment, l'apartat sisè del citat article 25 estableix que es podran acumular per l'actor en la seva demanda, les pretensions que es dedueixin del mateix acte o resolució administrativa, així com les que es refereixin a vairs actes o resolucions administratives sempre que entre ells existeixi "connexió directa". Ja hem dit que no estem parlant en aquest cas d'acumulació d'accions, sinó de processos. Però ocorre que aquest darrer precepte podria donar una evident pista hermenèutica: si es fa del dit precepte una interpretació ampla l'empresa actora, conforme l' article 25.6 LRJS , podria haver formulat una única demanda -en el cas de coincidència temporal entre el recàrrec i la resolució administrativa final sobre la sanció- ambdues accions (i així sembla desprendre's de la referència a "varis actes o resolucions administratives en els que existeixi una connexió directa") pel que cap sentit tindria negar després l'acumulació de processos. Ara bé, caldrà rebutjar que l'esmentat precepte sigui aquí d'aplicació.

En efecte, l' article 25 està contemplant les regles generals de l'acumulació d'accions -entre les què es troba la dita **remissió a la impugnació d'actes administratius, el què lògicament remet a la**

modalitat processal de l' article 151 LRJS -. I, posteriorment, l'article 26 estableix els supòsits especials, entre els què es troba l'acumulació de processos de Seguretat Social (en el ja referit apartat 6) Per tant, sembla evident que la Llei ja diferencia en el terreny de l'acumulació d'accions entre la impugnació d'actes administratius -de l'article 151 i al què s'apliquen les regles generals- i les matèries prestacionals de Seguretat Social -que es regeixen per les regles generals-. La sentència del primer grau (fonament jurídic II), per bé que no aprofundeix en la dita qüestió sembla senyalar que després de l'entrada en vigor de la LRJS els recàrrecs no es regeixen ja per la modalitat processal contemplada per la via dels articles 140 a 147 , sinó per la del 151. Es tracta d'una tesi suggerent, però que la Sala no pot compartir. I això per vàries raons. La primera, per la pròpia naturalesa del recàrrec. En efecte, per bé que la doctrina cassacional pot ser qualificada com oscil·lant o, si es vol, poc clara en aquesta matèria, caldrà recordar que la darrera tendència jurisprudencial es decanta per la naturalesa mixta dels recàrrecs (per totes, STS UD 26.03.2007) Des d'aquest punt de vista caldrà observar que, en puritat, un recàrrec no és una sanció, això és: la constatació per part d'una Administració pública de que una empresa o un ciutadà ha incorregut en una conducta il·lícitament legalment tipificada que determina, entre d'altres, la imposició d'una mesura pecuniària que s'ingressa en el Tresor Públic. Allò que falla en el recàrrec és aquest darrer element finalista: la quantia de la capitalització no té naturalesa pública, sinó privada, atès que passa a integrar-se en l'àrea patrimonial del treballador accidentat. D'aquesta forma, la naturalesa híbrida sorgeix de la necessitat de que en el procés de tramitació es compleixin els requisits exigits per la llei per a les sancions (atès que es tracta d'una intervenció del poder públic en l'esfera privatista-patrimonial de l'empresa, que com a tal s'integra en el terreny recaptatori de la Seguretat Social, de conformitat amb l' article 1.1 g) del RD 1415/2004); ara bé, atès que les seves conseqüències beneficien a la persona assalariada la naturalesa substantiva del recàrrec és prestacional. Per bé que és cert que s'està impugnant un acte administratiu, no ho és menys que en definitiva allò que es substancia en aquests processos són els interessos, en principi, enfrontats entre l'empresa i el treballador, de tal manera que l'entitat gestora es demandada com a emissora de la resolució i el servei comú com a dipositari de la capitalització a efectes prestacionals. La qüestió sancionadora-administrativa resta limitada a la mera tramitació de l'expedient administratiu, no al fons -que s'insereix en el debat entre empresa i assalariat-, esdevenint per tant simplement accessòria de l'aspecte principal, essencialment prestacional. D'aquí que des de la perspectiva processal -que no, administrativa- el recàrrec tingui naturalesa prestacional i, per tant, es regeixi per les regles específiques de l' article 26 LRJS i no per les generals de l'apartat sisè de l'article 25.

El segon dels motius que es porten a rebutjar que la impugnació de recàrrecs s'articuli per la via de l' article 151 LRJS és de mera interpretació de legalitat. En efecte, com es veurà tot seguit, l' article 28.2 LRJS situa en el mateix terreny els processos sobre prestacions de Seguretat Social i els de recàrrec, el què ofereix una evident pista de la voluntat del legislador. I, finalment, caldrà afegir una motivació històrica: els recàrrecs s'han substanciat sempre en l'ordre social a través de la modalitat processal de Seguretat Social, essencialment prestacionals, sense que del text de la nova norma processal se'n derivi cap indicatiu de reversió d'aquesta tendència. És més, escau indicar que, tot i les limitacions de reglamentació del recàrrec, la pròpia lògica normativa del sistema impel·leix al tractament unitari, com es deriva de l'article 11.4 de l'OM de 18 de gener de 1996.

Seguint l'anàlisi de l'actual marc regulador de la LRJS es pot comprovar com l'article 28.2 -en regular l'acumulació de processos seguits davant el mateix jutjat o tribunal- contempla com en matèria de prestacions de la Seguretat Social o recàrrec de presentacions, si s'està impugnant el mateix acte administratiu o actes de reproducció, confirmació o execució d'un altre anterior o actes entre els que existeixi un connexió directa, s'acordarà l'acumulació de processos, encara que no coincideixin les parts, ni la posició processal que ocupin, afegint-se que aquesta regla s'aplicarà a la impugnació d'un mateix acte administratiu en les restant matèries. Òbviament aquest precepte no és aquí aplicable, atès que tot i concòrrer un recàrrec les actuacions acumulades no es refereixen a prestacions de

Seguretat Social, sinó a sancions administratives.

Amb tot, la norma essencial en la present litis és l' article 30 LRJS . D'aquesta forma, l'apartat 1 del citat precepte ve a recollir la nota d'interconnectivitat de processos ja recollida en l'anterior article 30 bis LPL després de la Llei 13/2009. Però allò que resulta essencial és que en l'apartat 2 s'estableix que "així mateix s'acumularan els processos que tinguin el seu origen en un mateix accident de treball o malaltia professional, encara que no coincideixin les parts o la seva posició processal, llevat que s'hagin de tramitar per procediments administratius separats, supòsit en el qual només es podran acumular les impugnacions referides a un mateix procediment". Doncs bé, és clar a judici de la Sala que ens trobem aquí davant el supòsit excepcional de la darrera part del precepte, atès que ens trobem davant actes administratius separats: hi ha dues resolucions administratives i ha dos organismes emissors.

Certament, entre el recàrrec i la sanció existeix un nexa de tramitació prèvia, atès que ambdues deriven de les mateixes actuacions de la Inspecció de Treball i Seguretat Social, en relació als apartats 4 i 8 de l'article 7 de la Llei 42/1997 . Una lògica encara més clara si es té present allò disposat a l' article 27 del RD 928/1998 . D'aquesta forma, un cop constatades les circumstàncies de l'accident el funcionari actuant en la seva investigació -i quasi sempre en base a la mateixa acta- pot elevar les actuacions a l'autoritat laboral a efectes de sancions i, alhora, pot fer la comunicació oportuna a l'INSS per a la imposició del recàrrec. És més, aquesta lògica comuna i interconnectada és òbvia si es té present la previsió continguda a l'article 45.2 TRLISOS -amb l'antecedent de l'article 42.5 LRPJ, derogat), conforme al qual la declaració de fets provat que es contingui en una sentència de l'ordre contenciós-administratiu en relació a l'existència d'una infracció de la normativa de prevenció de riscos vincularà a l'ordre social en el terreny prestacional -amb clara referència al recàrrec-. I caldrà fer esment que el referit precepte té una explicació històrica que venia observant aquesta prejudicialitat (entre d'altres, STC 158/1985) És per això que la doctrina cassacional més recent -no sense certes contradiccions amb criteris previs- ha vingut afirmant ha vingut insistint en "*las esenciales interrelaciones entre el expediente de recargo de prestaciones y el expediente administrativo sancionador, -- puesto que en ambos resulta esencial la determinación de si el accidente de trabajo o la enfermedad profesional cuestionados se han producido o no con infracción de las correspondientes normas de prevención de riesgos laborales, y dado que resultaría contrario a la seguridad jurídica ex art. 9.3 CE que unos mismos órganos del Estado dictaran resoluciones firmes o definitivas que resultarían contradictorias en este extremo*" (STS UD 07.08.2009) És obvi que l'assumpció de competències jurisdiccionals en matèria de sancions després de la LRJS no varia substancialment el dit panorama, atès que cap sentit tindria que un jutjat declarés que ha existit incompliment a efectes de recàrrec i un altra, en matèria sancionadora, arribés a la conclusió contrària. És per això que l' article 25.5 LRJS preveu, com s'ha vist, que les demandes derivades del mateix accident o malaltia professional es repartiran al mateix jutjat o tribunal. Ara bé, el dit precepte allò que està regulant -en forma indeguda, atès que l'article 25 es refereix a l'acumulació de processos- és merament un criteri de repartiment, que no d'acumulació.

Pocs dubtes té la Sala que des d'una perspectiva legeferendària seria aconsellable que la norma processal hagués regulat l'acumulació d'ambdós tipus de processos -o d'accions-. Ara bé, del repàs del marc normatiu abans fet resta evident que no ha estat aquesta l'opció del legislador. Cap precepte de la Llei processal regula en forma expressa l'acumulació de les impugnacions del recàrrec i la sanció.

Indica el jutgador del primer grau que no es pot oblidar que, en definitiva, la finalitat expressament perseguida pel legislador a la Llei Reguladora de la Jurisdicció Social -amb l'antecedent de la Llei 13/2009- és evitar la duplicitat de processos en reclamacions interconnectades, com és el cas. Ara bé, caldrà observar que la nostra anàlisi s'ha de situar forçosament en el terreny processal i de "lege data". I en aquest terreny concorre elements insalvables des de la perspectiva finalista que es

proposa a la instància. El primer d'aquests elements és de naturalesa ontològica: per bé que entre el recàrrec i la sanció existeixen elements comuns, la seva valoració és diferent en el terreny jurisdiccional: és perfectament possible que s'arribi a la conclusió que no existeix il·lícit administratiu -per exemple, per falta de tipus específic-, però que això no obstant sí sigui d'aplicació el recàrrec. I per bé que és cert que és aquesta una consideració "menor", doncs res impedeix estimar una demandada i desestimar-ne una altra, el segon obstacle resulta insalvable. I aquest segon obstacle passa pel diferent règim de recursos entre ambdues figures: d'aquesta forma, mentre que en matèria de recàrrec sempre escau recurs -precisament per la seva naturalesa prestacional i en relació a l'article 191.3 c) LRJS -, no ocorre el mateix en el cas de sancions, en existir aquí un límit de divuit mil euros (lletra g) del citat article 191.3) Acceptar la lògica de fons de la sentència del primer grau -que parteix, com s'ha dit, de que després de la Llei Reguladora de la Jurisdicció Social el recàrrec ha de ser articulat per la via de l'article 151 LRJS - comportaria que un recàrrec per IT no tingués en la major part de casos recursos, en no assolir-se la quantia mínima. I això determinaria una eficàcia de cosa jutjada en relació a posteriors incapacitats permanents o prestacions per mort i supervivència, la qual cosa constituiria una evident limitació del dret a la tutela judicial efectiva de les parts, en la seva vessant d'accés al recurs.

Les dites consideracions, doncs, ens han de dur a l'estimació del recurs interposat per l'entitat gestora i l'Administració autonòmica, amb la conseqüència de la declaració de nul·litat d'actuacions de les actuacions del primer grau des del moment en que s'acordà l'acumulació dels dos processos, sense perjudici, en el seu cas, que la demanda per sanció sigui repartida de nou al jutjat del social número 33 dels de Barcelona, en aplicació d'allò previst a l'article 25.5 LRJS , deixant imprejutjats la resta de motius i de recursos.

No escau, en tot cas, entrar en el fons de l'assumpte per raons d'economia processal. I això per l'evident motiu de que si allò que es pretén pels recurrents, per la via de l'apartat a) de l'art. 193 LRJS , és precisament evitar l'acumulació de processos, per les limitacions que en la defensa de cada part ha tingut aquesta acumulació, la dita opció en suplicació determinaria per obvis motius que la indefensió es continués produint.

Atesos els preceptes legals citats, els concordants amb els mateixos i les demés disposicions de general i pertinent aplicació

DECIDIM

Que hem d'estimar i estimem els recursos de suplicació interposats per l'INSTITUTO NACIONAL DE LA SEGURIDAD SOCIAL i pel DEPARTAMENT D'OCUPACIÓ I EMPRESA DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA i Plácido , contra la sentència dictada pel jutjat del social número 33 dels de Barcelona en data 16 d'abril de 2013 , recaiguda en les actuacions acumulades 923/11 i 346/12 del jutjat del social número 12, en virtut de demanda deduïda per NOVA AUTO ITALIA, SA, i, en conseqüència, hem de declarar la nul·litat d'actuacions del procediment des del moment de dictar-se la interlocutòria d'acumulació d'ambdós processos de 13 de novembre de 2012, deixant imprejutjats la resta de motius i de recursos, amb retorn de les presents actuacions al dit Jutjat i amb la continuació del procediment conforme les normes processals aplicables a partir de l'esmentat moment processal, per tal que es tramitin les dues demandes en forma separada, sense perjudici, en el seu cas, de nou repartiment de la segona demanda al citat jutjat del social número 33 dels de Barcelona.

Notifiqueu aquesta resolució a les parts i a la Fiscalia del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya i expediu-ne un testimoni atge que quedarà unit al rotlle. Incorporeu l'original al llibre de sentències corresponent.

Aquesta resolució no és ferma i es pot interposar en contra recurs de cassació per a la unificació de doctrina, davant la Sala Social del Tribunal Suprem. El dit recurs s'haurà de preparar mitjançant escrit

amb signatura d'Advocat i adreçat a aquesta Sala, on s'haurà de presentar en el termini dels deu dies següents a la notificació, amb els requisits establerts a l' Art.221 de la Llei Reguladora de la Jurisdicció Social .

Així mateix, de conformitat amb allò disposat l'article 229 del text processal laboral, tothom que no ostenti la condició de treballador o drethavent o beneficiari del règim públic de la Seguretat Social, o no gaudeixi dels beneficis de justícia gratuïta legalment o administrativa reconeguts, o no es trobi exclòs pel que disposa l' article 229.4 de la Llei Reguladora de la Jurisdicció Social , consignarà com dipòsit al moment de preparar el recurs de cassació per unificació de doctrina la quantitat de 600 euros en el compte de consignacions que la Sala té obert en el BANC SANTANDER , en l'Oficina núm 2015 situada a la Ronda de Sant Pere, núm. 47 de Barcelona, nº 0965 0000 66, afegint a continuació els números indicatius del recurs en aquest Tribunal.

La consignació de l'import de la condemna, d'acord amb el que disposa l' art. 230 de la Llei Reguladora de la Jurisdicció Social , quan així procedeixi, s'efectuarà en el compte que aquesta Sala té obert en l'oficina bancària esmentada al paràgraf anterior, amb el núm. 0965 0000 80, afegint a continuació els números indicatius del Recurs en aquest Tribunal, i havent d'acreditar que s'ha fet efectiva al temps de preparar el recurs en aquesta Secretaria.

Així ho pronunciem, ho manem i ho signem.

VOT PARTICULAR

QUE FORMULA EL MAGISTRAT ILME. SR. DANIEL BARTOMEUS PLANA

Conformement al que estableix l'article 260 de la Llei Orgànica del Poder Judicial, formulo vot particular a la sentència dictada en aquest recurs per tal de sostenir la posició que vaig mantenir a la deliberació. La meva discrepància, que exposo amb absolut respecte al criteri majoritari, radica tant en l'argumentació sobre l'acumulació de processos com en la decisió de la sentència que declara la nul litat de les actuacions seguides al jutjat d'instància.

No participo de la idea, avocada a fonament de dret tercer de la ponència majoritària, de que la qüestió sobre l'acumulació és especialment complexa atesa la confusió de la regulació vigent. Ben al contrari, crec que la Llei Reguladora de la Jurisdicció Social estableix un principi meridianament clar, l'obligació d'acumular els processos que, si se segueixen per separat, poden donar lloc a sentències contradictòries. Això és el que estableix l' article 30.1 LRJS i no veig cap punt de possible confusió en aquesta regulació.

Si hi ha al Món un cas paradigmàtic al que cal aplicar aquesta previsió, és el del procés d'impugnació del recàrrec per falta de mesures de seguretat en relació al procés d'impugnació de la sanció per infracció de mesures de seguretat. **Es tracta de dos procediments que porten causa d'una mateixa realitat constatada per una acta de la Inspecció de Treball, de forma que en cas de seguir-se procediments separats "[...] es podrien dictar sentències amb pronunciaments o fonaments contradictoris, incompatibles o mútuament excloents [...]" (art. 30.1).**

Per tan, crec que el procediment a la instància es va seguir escrupolosament bé a partir del moment en que es va dictar la interlocutòria de 3.11.2012 que va acordar l'acumulació, interlocutòria que compta amb la conformitat expressa de l'empresa demandant i del treballador demandat i sense oposició per part de l'INSS (fonament de dret III de la sentència d'instància). La decisió de la Sala, que naturalment respecte, condueix a perpetuar la catastròfica situació que es donava abans de l'assumpció de la competència en matèria de sancions administratives per part de l'ordre social de la jurisdicció; **Impedir l'acumulació d'aquests processos, aboca al desgavell i provoca la perplexitat dels afectats que han d'assistir a dos judicis diferents sobre la mateixa qüestió.**

A més, confirmen l'aplicació del principi d'acumulació de procediments que puguin avocar a pronunciaments contradictoris, l' article 25.5 LRJS , que estableix que les demandades derivades del mateix accident s'han de repartir al mateix jutjat, l'article 25.6 sobre l'acumulació d'accions contra resolucions administratives connexes i l'article 28.2 que es refereix a processos seguits en el mateix jutjat i ordena acordar l'acumulació quan s'impugnin actes administratius en els que existeix connexió directa en matèria de seguretat social o sobre recàrrec de prestacions.

Finalment, l'apartat 2 de l'article 30, no es refereix a l'acumulació de processos entre els que existeix connexió, sinó als que no estan connectats però provenen del mateix accident i tenen parts distintes i estableix que, fins i tot en aquests cassos, tot i que no hi ha risc de pronunciaments contradictoris, cal acumular els processos si tenen origen en el mateix accident. Aquest és el criteri a aplicar en cas de pluralitat de subjectes afectats per un mateix accident, en el qual també cal acumular, llevat que hagin donat lloc a procediments administratius separats.

Des d'un altre punt de vista, aquesta mateixa Sala, ha reiterat - per totes sentències de 8.9.2011 (Sentència núm. 5635/2011 recurs núm. 1516/2011), 15.6.2011 (Sentència núm 4274/2011 recurs núm. 1397/2011) i 19.12. 2013 (Sentència núm 8399/2013 recurs núm 4738/2013) - que la declaració de nul litat de la sentència en tant que suposa una frustració del procés seguit a la instància ha de ser un remei processal que ha de ser utilitzat amb molta cura i ponderació i que no s'ha de dur més enllà dels límits imposats pel dret fonamental a la tutela judicial efectiva. L' article 193 a) LRJS limita la nul litat als casos en que s'ha produït indefensió i és evident que en el cas present no s'ha produït indefensió a les parts, de forma que, fins i tot en el cas de declarar la acumulació indeguda, calia haver aplicat el principi de conservació dels actes anul lables i confirmar la sentència en lloc de retrotraure les actuacions.

PUBLICACIÓ. Avui, el/la Magistrat/ada ponent ha llegit i publicat la sentència. En dono fe.